

abc PIT

PIT to skrót angielskiego „Personal Income Tax”, co dosłownie oznacza podatek od dochodów osobistych.

 28.11.2023

Podstawy opodatkowania

Podstawowym aktem prawnym w zakresie opodatkowania PIT jest ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej „ustawa PIT”).

Drugą ustawą, która reguluje większość ryczałtowych form opodatkowania, jest ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (dalej „ustawa ryczałtowa”). Określa ona węższy zakres, który może podlegać opodatkowaniu i ma zastosowanie do osób, które wybrały ryczałt:

- prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (w zakresie dopuszczonym tą formą opodatkowania),
- osiągających przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze,
- osiągających przychody ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, w ograniczonym zakresie, określonym w art. 20 ust. 1c ustawy PIT
- duchownych.

Poza zakresem obu ustaw pozostają m.in. przychody:

- z działalności rolniczej, ale z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej, które są opodatkowane na zasadach określonych w ustawie PIT
- z gospodarki leśnej (w rozumieniu ustawy o lasach),
- podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn,
- wynikające z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
- z tytułu podziału wspólnego majątku małżonków w wyniku ustania lub ograniczenia małżeńskiej wspólności majątkowej oraz przychodów z tytułu wyrównania dorobków po ustaniu rozdzielności majątkowej małżonków lub śmierci jednego z nich,
- ze świadczeń na zaspokojenie potrzeb rodziny, objętych wspólnością majątkową małżeńską.

Skala podatkowa: jak opodatkowuje się dochody

Podstawową formą opodatkowania dochodów jest opodatkowanie według skali podatkowej. Obecnie obowiązuje dwustopniowa skala podatkowa ze stawkami 12% i 32%, progiem dochodu 120 000 zł oraz roczną kwotą zmniejszającą podatek 3 600 zł.

Przy spełnieniu określonych warunków podatek może być obliczany przy zastosowaniu jednej 19% stawki, od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej lub z działów specjalnych produkcji rolnej, z których dochód jest ustalany na podstawie prowadzonych ksiąg (wybór sposobu opłacania podatku następuje poprzez pisemne oświadczenie złożone przez podatnika).

Określone dochody opodatkowane są wyłącznie według 19% stawki podatku, tj.:

- z niektórych rodzajów kapitałów pieniężnych (przykładowo, z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych),
- z odpłatnego zbycia nieruchomości i określonych praw majątkowych.